

دکتر امید علی مسعودی

دانشیار گروه علوم ارتباطات دانشگاه سوره

راهنمای لید نویسی

www.kelab.ir



انتشارات مجبته

۱۴۰۰

سرشناسه	مسعودی، امیدعلی، ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای لیدنویسی / امیدعلی مسعودی.
مشخصات نشر	تهران: خجسته، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۶۸ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	978-964-2975-59-4
وضعیت فهرستنویسی	فیا:
موضوع	روزنامه‌ها - لید و لیدنویسی
موضوع	Newspapers - Leads
رده‌بندی کنگره	PN ۴۷۷۵:
رده‌بندی دیویی	۰۷۰ / ۴:
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۹۲۸۵۰:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	۸۴۹۲۸۵۰:

www.ketab.ir



انتشارات خجسته

راهنمای لیدنویسی

دکتر امیدعلی مسعودی

حروف چینی: شبستری

نسخه پرداز و نمونه خوان: تارا یکرنگیان

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۰

چاپ و صحافی: قشقای

Email: khojasteh_press@yahoo.com

Instagram: khojasteh_pub

نشانی: خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، بین خیابان وحید نظری و خیابان روانمهر، بن بست توحید.

شماره ۴، واحد ۴، کد پستی: ۱۳۱۴۶۱۵۱۴۷، تلفن: ۶۶۴۶۰۲۸۳، فاکس: ۶۶۹۵۹۹۲۳

فهرست

۷	مقدمه
۱۰	۱. لید چیست؟
۱۰	زمان طلایی
۱۳	تعریف «لید»
۱۵	لید و حسن مطلع
۲۱	۲. لید و ارزش های خبری
۲۴	عناصر ششگانه خبر
۲۹	هفت ارزش خبری
۴۶	۳. پیدایش لید
۵۴	۴. لید و سبک های خبرنویسی
۵۴	لیدنویسی و سبک خبرنویسی
۵۵	سبک های خبری نویسی
۷۳	چگونه یک لید خوب بنویسیم؟
۷۵	چگونه از نوشتن یک لید بد پرهیز کنیم؟
۷۷	۵. انواع لید
۱۲۰	نکات ضروری برای نوشتن لید

مقدمه

ای نام تو بهترین سرآغاز

بی نام تو، نامه کی کنم باز

آغاز هر نوشتاری نقش اساسی در تعیین تکلیف آن متن برای ادامه یا توقف مطالعه را از سوی خواننده دارد. در اخبار رادیویی به ثانیه‌های اول، ثانیه‌های طلایی یا زمان طلایی^۱ می‌گویند. رانندگان^۲ که اغلب در حال رانندگی هستند و به اخبار رادیو گوش می‌دهند اگر در ده ثانیه یا پانزده ثانیه اول از متن خوشش نیاید، طول موج رادیو را تغییر می‌دهند تا به فرستنده دیگری گوش دهند. این قدرت انتخاب، نقش جملات اول در هر متنی را برای میخکوب کردن مخاطب کاملاً واضح و آشکار می‌کند.

در این کتاب، با توجه به ضرورت و اهمیت آشنایی خبرنگاران و نویسندگان با نوشتن لید آشنا می‌شویم:

فصل اول، به تعریف لید می‌پردازد، لید چیست؟ پاسخ‌ها متفاوت است: لید، پاراگراف اول خبر است. اما اگر همین پاراگراف اول، بدون

توجه به عناصر خبر و ارزش های خبری نوشته شود. مقدمه خواننده می شود که در فصل سوم کاملاً به آن، پرداخته شده است.

فصل دوم، به تاریخچه شکل گیری و کاربرد گسترده لیدنویسی در مطبوعات ایران و جهان اختصاص دارد، در جنگ های داخلی امریکا می بینیم چه رابطه ای بین قطع سیم های تلگراف و تولد لیدنویسی وجود دارد. همچنین بررسی می شود چگونه مطبوعات ایران هم پس از دهه ۱۳۴۰، در تحولات نوینی که با آن روبه رو شد به لیدنویسی روی آوردند.

فصل سوم، تفاوت های لید و اینترو (مقدمه) بررسی می شود. این تفاوت، بی توجهی نویسنده مقدمه به دو عنصر مهم: زمان و مکان و دوری گزینی از «عناصر ششگانه خبر» و حتی «ارزش های خبری» است. معرفی «عناصر ششگانه خبر» و ارزش های خبری در این فصل راهنمای مناسبی برای درک بهتر تفاوت ها است. «نرم خبر» و «سخت خبر» هم رابطه تنگاتنگی با مبحث «لید» و «مقدمه» دارند و به همین دلیل در این فصل به معرفی این دو گونه (ژانر) خبرنویسی هم اشاره می شود.

فصل چهارم، معرفی انواع «لید» را پی می گیرد. ابتدا، انواع «لید» با توجه به تأکید بر «عناصر خبر» معرفی می شوند و سپس «لید» ها بر اساس «منطق و محتوا» دسته بندی می گردند و سرانجام «لید» هایی که در دسته سوم می گنجند معرفی می شوند.

فصل پنجم، کاربرد «لید» و «مقدمه» را در آغازنویسی گونه های خبری و غیر خبری هدف قرار داده است. زیرا نویسنده معتقد است آشنایی نویسندگان و خبرنگاران با «لید» و «مقدمه» بدون شناخت آنها از کاربری های هر یک، فایده ای را نصیب آنان نمی کند. پس در این فصل

خوانندگان کتاب با کاربردهای «لید» و «مقدمه» در انواع نوشتارهای رسانه‌ای مانند: «خبر»، «مصاحبه»، «گزارش» و «مقاله‌نویسی» آشنا خواهند شد.

فصل ششم، نوع دیگری از «لید» نویسی را با درون‌مایه ادبی و با عنوان «مقدمه» نویسی معرفی می‌کند.

فصل هفتم، به تدارک نوشتن «لید» اختصاص دارد و مقدمه‌چینی را بررسی می‌کند.

فصل هشتم، با اشاره به نسبت «لید» نویسی با زبان‌شناسی، ظرفیت جانشینی و همنشینی را در نوشتن «لید» یادآور می‌شود.